

ERHVERVSJURA

EU-Domstolen: Et moderselskab hæfter for datterselskabet og omvendt

Det har i mange år været kendt praksis, at EU-Kommissionen kan pålægge et moderselskab ansvar for en overtrædelse af EU-konkurrencereglerne begået af et datterselskab, hvis moderselskabet har bestemmende indflydelse på datterselskabet. EU-Domstolen har nu fastslået, at det samme også gælder den modsatte vej.

HANS SØNDERBY CHRISTENSEN
advokat,
specialiseret i EU-ret
finans@finans.dk

PATRICK GOERGEN
advokat,
specialiseret i EU-ret
finans@finans.dk

Dommen udspringer af en tvist ved de spanske domstole mellem virksomheden Sumal og Mercedes Benz Trucks España (herefter omtalt MBTE). Baggrunden er, at Sumal mellem 1997 og 1999 købte to lastbiler hos MBTE.

MBTE er et datterselskab i Daimler-koncernen, hvis moderselskab er Daimler AG. Den 19. juli 2019 fastslog EU-Kommissionen, at Daimler AG har overtrådt EU-konkurrencereglerne forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler. Selskabet idømtes en bøde herfor. Baggrunden er, at Daimler AG sammen med 14 andre europæiske lastbilproducenter har indgået i et kartel, der har bestået i hemmelige aftaler om prissætning og bruttoprissstigninger for lastbiler. Daimler AG har deltaget i kartellet i perioden fra den 17. januar 1997 til den 18. januar 2011.

Overpris på lastbiler

På baggrund af kommissionens afgørelse anlagde Sumal sag mod MBTE ved Juzgado de lo Mercantil n° 07 de Barcelona (handelsret nr. 07 i Barcelona, Spanien). Sumal har påstået betaling af erstatning på 22.204,35 euro for den overpris, virksomheden har betalt for sine lastbiler som følge af kartelaftalerne. MBTE påstår sagen afvist med henvisning til, at det er Daimler AG, der

er ansvarlig for den retsstridige karteldannelse. Ikke datterselskabet MBTE.

MBTE blev frifundet ved Handelsretten med den begrundelse, at dette selskab ikke er omfattet af EU-Kommissionens afgørelse, og at Daimler AG, som er omfattet af afgørelsen, skal anses for eneansvarlig for overtrædelsen.

Sumal ankede Handelsrettens dom til Audiencia Provincial de Barcelona (Barcelonas regionale domstol).

Den regionale domstol var dog i tvivl om, hvorvidt et erstatningssøgsmål, der anlægges som følge af en EU-Kommissionsafgørelse, der fastslår en retsstridig konkurrencebegrænsende aftale, kan rettes mod et datterselskab, som ikke er omfattet af denne afgørelse, men som ejes 100 pct. af et selskab, der er omfattet af afgørelsen. På denne baggrund besluttede den regionale domstol at udsætte sagen og forelægge dette spørgsmål for EU-Domstolen.

Fast praksis

EU-Domstolen henviser indledningsvis til, at det er fast praksis, at enhver, der har været offer for og skadelidende som følge af en overtrædelse af EU-konkurrencereglerne forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, har ret

til at kræve erstatning hos en "virksomhed", der har deltaget i en retsstridig konkurrencebegrænsende aftale, når der er årsagsforbindelse mellem skaden og den retsstridige aftale. Forbudet mod en sådan aftale vil nemlig miste sin effektive virkning, hvis det ikke er muligt for offeret at kræve erstatning for en skade, der er opstået på grund af pågældende virksomheds overtrædelse af forbuddet.

Videre udtalte EU-Domstolen, at selv om sådanne erstatningssøgsmål skal anlægges ved den enkelte medlemsstats nationale domstole, er spørgsmålet om fastlæggelsen af den »virksomhed«, som er forpligtet til at yde erstatning, direkte reguleret af EU-retten. Det skyldes, at erstatningssøgsmålene udgør en integreret del af EU-konkurrencereglerne. Begrebet »virksomhed« har derfor også den samme rækkevidde i et erstatningssøgsmål mod en »virksomhed« om overtrædelse af EU-konkurrencereglerne, som det har i sammenhæng med EU-Kommissionens afgørelse, der pålægger en »virksomhed« en bøde for en sådan overtrædelse.

Begrebet »virksomhed« omfatter ifølge EU-Domstolens faste praksis »enhver enhed, som udøver økono-

misk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde, og betegner således en økonomisk enhed, også når denne økonomiske enhed juridisk set udgøres af flere fysiske eller juridiske personer«.

En konkret forbindelse

I denne henseende bemærker EU-Domstolen, at der med henblik på at afgøre, om et datterselskab udgør en sådan »økonomisk enhed« sammen med sit moderselskab, skal lægges vægt på dels de økonomiske, organisatoriske og juridiske forbindelser mellem moder- og datterselskabet. Dels på forekomsten af en konkret forbindelse mellem datterselskabets økonomiske aktivitet og genstanden for den overtrædelse, som moderselskabet er ansvarlig for.

Når det er fastslået, at et selskab, som henhører under en »økonomisk enhed«, som har tilsidesat EU-konkurrencereglerne forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, fører begrebet »virksomhed« og herefter gennem begrebet »økonomisk enhed« således til et solidarisk ansvar mellem de enheder, der udgør den økonomiske enhed på det tidspunkt, hvor overtrædelsen begås. Det betyder, ifølge

”

Offeret skal dog bevise, at det pågældende datterselskab udgjorde en »økonomisk enhed« sammen med moderselskabet.

EU-Domstolen, at hvis et moderselskab har overtrådt EU-konkurrencereglerne, kan offeret for denne overtrædelse derfor søge at holde et datterselskab til dette moderselskab ansvarlig for overtrædelsen. Offeret skal dog bevise, at det pågældende datterselskab udgjorde en »økonomisk enhed« sammen med moderselskabet.

»Økonomisk enhed«

I forhold til Sumal bemærker EU-Domstolen, at denne virksomhed, for at kunne anlægge et erstatningssøgsmål mod MBTE, skal godtgøre, at de retsstridige konkurrencebegrænsende aftaler indgået af Daimler AG vedrører de samme produkter, som MBTE markedsfører. Herved kan Sumal nemlig påvise, at de to selskaber - MBTE og Daimler AG - udgjorde en »økonomisk enhed« på tidspunktet for overtrædelsen.

I tilknytning hertil bemærker EU-Domstolen, at MBTE under et sådant erstatningssøgsmål er afskåret fra at anfægte, at den overtrædelse, som EU-Kommissionen har fastslået, foreligger. Dette skyldes, at den nationale domstol ikke kan træffe en afgørelse, der er i strid med den afgørelse, som EU-Kommissionen har truffet. Det havde dog forholdt sig anderledes, hvis EU-Kommissionen ikke havde fastslået en retsstridig overtrædelse. I en sådan situation ville MBTE godt kunne bestride, at Daimler AG har overtrådt EU-konkurrencereglerne.

Det har hidtil været kendt praksis, at et moderselskab kan holdes erstatningsansvarligt for en overtrædelse af EU-konkurrencereglerne begået af et datterselskab, hvis moderselskabet har bestemmende indflydelse på datterselskabet.

Med denne dom har EU-Domstolen nu fastslået, at det samme også gælder den anden vej rundt. Således kan et datterselskab også pålægges ansvar for sit moderselskabs overtrædelse af EU-konkurrencereglerne, når selskaberne udgør samme »økonomiske enhed«.

Som moder så datter og vice versa.

Dommen må derfor forventes at få betydning i sager om erstatning for overtrædelse af EU-konkurrencereglerne. Således har ofrene for en sådan overtrædelse nu fået konstateret en vis valgfrihed mellem, hvem de vil anlægge et erstatningssøgsmål mod, og dermed også, hvor et sådant søgsmål skal anlægges.

Hvis moderselskabet er beliggende i en anden medlemsstat, vil de fleste ofre formentlig foretrække at anlægge sag mod et datterselskab, som er bosat i samme medlemsstat som dem selv.

Bla. kan der være besvær forbundet med at føre sag i en anden medlemsstat, ligesom der f.eks. også kan være besvær forbundet med at håndhæve en efterfølgende dom, som er afsagt i en anden medlemsstat.

Indgangen til EU-Domstolen i Luxembourg. Foto: Francois Lenoir/Ritzau Scanpix

Denne artikel om aktuel EU-ret, som bringes i Jyllands-Posten, udarbejdes af advokaterne Hans Sønderby Christensen (H), Sønderby Legal, samt advokat Patrick Goergen, begge specialiserede inden for området.